

Er spørsmålet om likekjønnet samliv et bekjennelsesspørsmål?

Innspill fra Frikirkens Teologisk Fagråd – Våren 2016

Fagrådet medlemmer er: Jan Løkkeborg (leder), Lars Kristian Heggebø, Knut Helge Høyland, Anne G. Nordvoll og LinnS. Rystad

Innhold

1	Innledning.....	3
1.1	Problemstillingen i dette dokumentet	3
1.2	Hva er et bekjennelsesspørsmål?.....	3
1.3	Tidligere vurderinger av spørsmålet i Frikirken.....	4
1.4	Avgrensning.....	4
2	Hva er et bekjennelsesspørsmål?.....	5
2.1	Bekjennelsesskriftene.....	5
2.2	Luther og reformatorenes syn på Bibelen, sakramentene og kirken.....	6
2.2.1	Reformatorenes bibelsyn	6
2.2.2	Sakramentene	6
2.2.3	Om kirken	7
2.3	Kirkesplittelse?	7
2.4	Oppsummering og poeng inn mot diskusjonen	9
3	Bibelsyn og bibeltolkning	10
3.1	Innledning.....	10
3.2	«Konservativt» og «liberalt» bibelsyn.....	10
3.3	«Bibelen er Guds Ord» og «Bibelen inneholder Guds Ord»	10
3.4	Det Lutherske bibelsyn.....	11
3.5	Moderne bibeltolkning.....	11
3.5.1	Historisk – kritisk bibeltolkning	11
3.5.2	Litterær bibeltolkning.....	11
3.5.3	Andre bibeltolkningsmetoder	12
3.6	Kontekstualisering.....	12
3.7	Er våre ulike bibeltolkninger kirkesplittende?.....	13

4	Drøfting.....	15
4.1	Innledning.....	15
4.2	Tekster.....	15
4.2.1	1 Mos 19/Dom 19 - Sodoma og Gomorra - Gjengvoldtekt	16
4.2.2	3 Mos 18,22/20,13 - Hellighetslov	16
4.2.3	1 Kor 6,9/ 1 Tim 1,10 - Lastekataloger	17
4.2.4	1. Mos 1 og 2	18
4.2.5	Matt 19,1-12/Mark 10,2-12	19
4.2.6	Rom 1,26-27	21
4.3	Syn A.....	22
4.4	Syn B.....	22
4.5	Avsluttende bemerkninger og betraktninger.....	23
5	Konklusjon	24
5.1	Flertallets konklusjon	24
5.2	Mindretallets konklusjon.....	27

til samtale i eldsteråd

1 Innledning

De siste årene har homofilisaken vært et ømt tema i kirke-Norge, og i verdens kirker for øvrig. Hvordan skal vi som Frikirke forholde oss til det? Det er skrevet mange og lange artikler om dette, og det er ikke tall på alle samtaler som er blitt holdt rundt dette tema. Likevel er vi fremdeles uenig, for hva sier Bibelen *egentlig* om dette? Og er dette et bekjennelsesspørsmål?

1.1 Problemstillingen i dette dokumentet

Problemstillingen som Teologisk Fagråd har fått fra synodestyret er følgende:

I forbindelse med den utviklingen i DNK den siste tiden, mener synodestyret det vil være klokt å utvide mandatet til teologisk fagråd, til også å omfatte en drøfting av (og begrunnelse for) hvorvidt spørsmålet om likekjønnet samliv er et bekjennelsesspørsmål og hvilke konsekvenser vårt standpunkt vil få for samarbeid.

1.2 Hva er et bekjennelsesspørsmål?

Et bekjennelsesspørsmål handler om forståelsen av hvilke lærespørsmål som er i tråd med vår kirkes bekjennelsesskrifter. Spesielt innenfor Luthersk teologi har det vært mange samtaler rundt hva som er *adiafora* (spørsmål man kan godta uenighet rundt¹) og hva som er et bekjennelsesspørsmål. Mange kirkesamfunn har jobbet lenge for å komme frem til om spørsmålet om likekjønnet samliv er et bekjennelsesspørsmål eller ikke. Er det så viktig at vi ikke kan tåle å være uenige, eller er dette spørsmålet blant de mindre viktige, hvor man kan godt være uenig i syn og lære og fortsatt forbli samlet som kirke?

Det må presiseres her at vi ikke setter likhetstegn mellom et bekjennelsesspørsmål og et såkalt «frelsesspørsmål». Et «frelsesspørsmål» vil handle om en teologisk forståelse og lære som anses å gå på akkord med Guds ord og det sentrale i evangeliet slik at man ikke lenger kan anerkjenne motparten som troende og en del av det større kristne fellesskap. Et «bekjennelsesspørsmål» begrenser seg til å definere hvilke syn som kan aksepteres innenfor et gitt kirkesamfunn, i lys av kirkens bekjennelsesskrifter. F.eks. vil dåpssyn ikke, i de fleste tilfeller, utgjøre et «frelsesspørsmål». Som Lutheranere anerkjenner vi baptister som kristne brødre og søstre, selv om deres dåpssyn ikke samsvarer med vårt. Likevel er uenigheten i dåpsspørsmålet alvorlig nok til at vi ser det nødvendig å tilhøre ulike kirkesamfunn. Dette er altså et bekjennelsesspørsmål.

I Frikirken og de Lutherske kirkene har det reformatoriske prinsipp: «Sola Scriptura» - «Skriften alene», stått sentralt. *Confessio Augustana* slår fast: «Og til sann enhet i kirken er det nok å være enig om evangeliets lære og om forvaltningen av sakramentene.» (CA 7) Spørsmålet blir, hva ligger så i «evangeliets lære»? Bibelen har ikke gjort spørsmålet om likekjønnet samliv til hovedsak i evangeliene, og derfor kan det synes som om det ikke er et bekjennelsesspørsmål. Samtidig er tematikken nevnt gjentatte ganger og den kan se ut til å henge sammen med en videre forståelse av Bibelens budskap om skapelsen og rettferdiggjørelsen. Dermed kunne det tyde på at det er et bekjennelsesspørsmål. Her råder det, som vi vet, stor uenighet. En uenighet som har medført endringer i syn i noen av våre Lutherske søsterkirker. Derfor det er viktig for oss å drøfte hva Bibelen faktisk sier om problemstillingen og hvordan vi skal tolke disse skriftstedene. Og i forlengelse av dette vurdere spørsmålet oppimot vår kirkes bekjennelsesgrunnlag.

¹ Tjønneland, Eivind. (2009, 14. februar). *Adiafora* i *Store norske leksikon*. Hentet 23. mars 2016 fra <https://snl.no/adiafora>.

1.3 Tidligere vurderinger av spørsmålet i Frikirken

Frikirken har hatt et tydelig standpunkt i sin teologi rundt dette i veiledningen som ble publisert i perioden 1999-2002. Utenom denne behandlingen ble saken diskutert av lærerrådet i 1995. Synodestyret har også kommet med en egen uttalelse, og Per Eriksen har skrevet en artikkel om Bibelen og homofilien.² I synodestyrets uttalelse konkluderes det klart og tydelig med at dette er et bekjennelsesspørsmål:

Å si ja til homoseksuell praksis vil dermed innebære å si ja til det som i Bibelen omtales som synd. Både den som gjør dette, og den som oppmuntrer til det samme, er derfor under Guds dom (Rom.1,32). Det som gjør dette temaet så alvorlig, er at temaet berører selve den grunnleggende forståelsen av det reformatoriske skriftprinsipp (Skriften alene som norm for liv og lære) og den grunnleggende forståelsen av Bibelen som lov og evangelium. Ut fra vår kirkes bekjennelsesskrifter (jfr. Luthers lille katekisme) er dette dermed også å betrakte som et bekjennelsesspørsmål.³

Etter dette har også Frikirken gått sammen med 33 andre kirkesamfunn og organisasjoner som gav ut ressursbladet «Homofili og Kristen tro» i oktober 2003.⁴ Dette ressursbladet inneholder en grundig redegjørelse for det tradisjonelle konservative synspunktet på saken, samtidig som det er opptatt av å klargjøre debatten og gå inn i problemstillingen med fokus på de berørte menneskene, og ikke bare på saken. Noen av artiklene går bl.a. inn på homofiles levekår og gjennomgang av forskningen på området. Her går en også konkret inn på hvilke bibeltekster som brukes for å legitimere likekjønnet samliv, og hvorfor disse tolkningene blir problematisk. Selv om det står spesifisert at organisasjonene som står bak denne utgivelsen ikke nødvendigvis støtter alle enkeltformuleringene i bladet, kan en på sett og vis si at dette ressursbladet reflekterer Frikirkens syn i debatten. Så er da spørsmål om dette synet er representativt for det Frikirken mener i dag, eller om meningen har endret seg de siste 12 årene, siden dette ble utgitt.

1.4 Avgrensning

Ut ifra det faktum at dette er en debatt som har rast i kirke-Norge de siste 30 år, er det mye som er sagt og skrevet som vi ikke har mulighet til å gå igjennom. Vi vil likevel forsøke å gi en god vurdering av den aktuelle problemstillingen. Først vil vi forsøke å definere hva et bekjennelsesspørsmål er. Videre vil vi ta for oss rollen bibelsyn har i denne sammenheng. Vi går ut fra at Frikirkens bibelsyn danner grunnlag for hva som kan regnes som et bekjennelsesspørsmål. Det er tydelig at begge sidene i debatten vil hevde at de har tiltro til og følger det Bibelen sier i denne saken, og likevel kommer de til forskjellige konklusjoner. Vi vil derfor drøfte hvilke bibelsyn som ligger til grunn for de ulike ståstedene i saken. Vi vil drøfte de mest sentrale bibeltekstene, vektleggingen og tolkningen av disse og til slutt forsøke å trekke konklusjoner i forhold til om uenighet i bibelsyn og sak utgjør et bekjennelsesspørsmål og hvilke konsekvenser dette vil i så fall få for fellesskap, medlemskap, sjelesorg, forkynnelse og samarbeid med andre kirkesamfunn.

Målet vårt er å kunne komme med et nytt blikk på en sak i lys av dagens situasjon. Hvordan forholder vi oss til at debatten er endret fra den forrige uttalelsen til Frikirken for ca. 15 år siden og at vår søsterkirke nå har endret sin posisjon i dette spørsmålet? Hvilke konsekvenser får det for Frikirken som kirkesamfunn, internt og i relasjon til andre kirkesamfunn og samfunnet rundt oss.

² Denne artikkelen er ikke tilgjengelig i dag.

³ <http://www.frikirken.no/files/9.7-Veiledninger-Etiske-utfordringer-Homofilt-samliv.pdf>

⁴ <http://homofili.com.erkunde.no/files/hogk.pdf>

2 Hva er et bekjennesspørsmål?

2.1 Bekjennesskriftene

Den Evangelisk-Lutherske Frikirke har fem bekjennesskrifter som grunnlag, de tre oldkirkelige bekjennelser, den augsburgske bekjennelse og Luthers katekisme.

Den Evangelisk Lutherske Frikirke tror, lærer og bekjenner: De profetiske og apostoliske skrifter i Det gamle og Det nye testamente (Bibelen) er Guds ord, og dette Guds ord er den eneste regel og rettesnor for tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske bekjennelse, slik den er uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt i den augsburgske konfesjon og Luthers lille katekisme, er grunnet i og i samsvar med Guds ord.⁵

I denne problemstillingen er det den augsburgske konfesjon som er det viktigste dokumentet. Den augsburgske bekjennelse var i stor grad et forsvarsskrift der reformatorene prøvde å forklare hva den lutherske kirke sto for. De to viktigste artiklene når det gjelder bekjennesspørsmål er artikkel 7 om kirken og 8 som handler om hva er kirken er. Artikkel 13 om bruken av sakramentene og CAs argumentasjon rundt å avskaffe skikker som de mente var feil av den katolske kirke å opprettholde, er også relevante.

Art. 7: Om kirken

Like ens lærer de at det alltid vil forbli èn hellig kirke. Men kirken er forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett. Og til sann enhet i kirken er det nok å være enig om evangeliets lære og om forvaltningen av sakramentene. Men det er ikke nødvendig at det alle steder er ensartede menneskelige overleveringer eller skikker eller seremonier som er fastsatt av mennesker. Som Paulus sier: "Èn tro, èn dåp, èn Gud og alles Far osv."

Art 8: Hva er kirken

Selv om kirken i egentlig mening er forsamlingen av de hellige og sant troende, er det likevel, da mange hyklere og onde er blandet inn i den i dette livet, tillatt å bruke sakramenter som er forvaltet av onde, i samsvar med Kristi ord: "På Mose stol sitter de skriftlærde og fariseerne" osv. Både sakramentene og Ordet er virksomme på grunn av Kristi innstiftelse og befaling, selv om de meddeles av onde.

De forkaster donatistene og liknende, som nektet at det var tillatt å benytte de ondes tjeneste i kirken, og mente at de ondes tjeneste var unyttig og uten virkning.

Det er tydelig i den lutherske tradisjon at Bibelen er autoritativ over bekjennesskriftene. Det betyr at vi må være prinsipielt åpne for at momenter i bekjennesskriftene ikke stemmer med Bibelen, og at det dermed er Bibelen som har det siste ordet i denne saken.⁶ Dette stemmer godt med et av Luthers kjente ord: «Sola Scriptura.» Det er derfor viktig for oss å også behandle hva Bibelen sier i dette spørsmålet. Luther sier videre at Bibelens sentrum er Kristus.⁷ En annen konsekvens av dette er at Bibelens status i kirkene ble økt, gjennom f.eks. større fokus på eksegetiske prekener og bibelkommentarer.⁸ Den største forskjellen ble likevel at Bibelen ble tilgjengelig på eget språk, slik at hvem som helst kunne lese den.

⁵ Frikirkens bekjennesskrifter, endret etter 2011

⁶ Redse, Arne. *Mennesket i Guds verden: Kristen tro og livstolkning*, (Oslo: Fagbokforlaget, 1999) s.68

⁷ Häggglund, Bengt: *Teologins Historia*, (Göteborg: Församlingsförlaget, 2003). S.195

⁸ McGrath, Alister. *Christian Theology* (London: Blackwell, 1993), s. 58

Det følgende innlegget sier først noe om reformasjonen og reformatorenes syn på kirken, sakramentene og bibelsyn. Det avgjørende spørsmålet kommer mest sannsynlig til å bli: Hva det er å «lære evangeliet rett» og hvilke konsekvenser får det når vi er uenige om hva som er evangeliets rette lære?

2.2 Luther og reformatorenes syn på Bibelen, sakramentene og kirken

2.2.1 Reformatorenes bibelsyn

Mange av reformatorene skilte mellom hva som var Bibelens bokstav og Bibelens ånd i sin tolkning av Bibelen.⁹ Luther bygde på standardmetoden for å lese Bibelen i fra Middelalderen – den firfoldige lesningen. Den baserte seg på at Bibelen hadde forskjellige «senses» eller moduser. Den bokstavelige, den allegoriske (billedlig fremstilling, utvidet metafor), den moralske og den anagogiske (opphøyende, oppløftende; med skjult betydning). Den bokstavelige tolkningen hadde forrang og andre tolkninger skulle gjøres på basis av den. Men ideen om en bokstavelig tolkning av Bibelen var det flere som protesterte mot, særlig humanistene (som ikke må forveksles med våre dagers human-etikere). De skilte mellom den bokstavelig historiske og den bokstavelig profetiske betydningen av Bibelen. Dette skillet fulgte også Luther.¹⁰

Dette var ikke den eneste måten å tolke Bibelen på blant reformatorene. Luther var den eneste som brukte metoden i stor utstrekning. Erasmus av Rotterdams metode var mer populær og mer brukt. Han skilte mellom bokstaven og ånden – mellom ordene i Bibelen og deres egentlige mening. For å tolke Bibelen, ifølge Erasmus, måtte man finne ut den underliggende mening – ikke den bokstavelige. Erasmus, Zwingli og Bucer var alle særs opptatt av den moralske mening, de portretterer ofte at Bibelen lager «ny lov» (moralisk). Luther så Bibelen som å først og fremst forkynne Guds nådige budskap og Guds løfter til de troende.¹¹

2.2.2 Sakramentene

I løpet av reformasjonen ble antall sakramenter kuttet fra 7 til 2 i den lutherske kirke. Spesielt i denne sammenhengen er det at de tok ut ekteskapet som sakrament.

Sakramentene ble forstått som Guds respons til menneskelig svakhet. Fordi Gud kjenner til vår vanskelighet med å ta imot og respondere på Guds løfter, har Gud supplert sitt Ord med synlige og konkrete tegn på Guds nåde. Sakramentene representerer Guds løfter, mediert gjennom hverdagslige objekter. Men ethvert tegn er ikke et sakrament – et sakrament er et innstiftet og autorisert tegn av nåde. Deres autoritet ligger i evangeliene. Mens skolastikkens teologi om sakramentene tilla sakramentene evne til å formidle nåde, understreker reformatorene at sakramentene ikke formidler nåde i seg selv, men bekrefter og formidler Guds løfter. Luther sier at det er to ting som må være på plass for at noe skal kalles et sakrament – Guds ord og et utvendig tegn (vann, brød og vin). Luther protesterte også på den rollen presten hadde fått og insisterte på at sakramentene hadde funksjon i seg selv og ikke var avhengig av hvilken prest som innstiftet og delte dem ut (Donatist-striden på 4-500 tallet).¹²

⁹ McGrath, Alister. *Reformation Thought*, (London: Blackwell, 1999)

¹⁰ Ibid, s 157-158

¹¹ Ibid, s 159-161

¹² Ibid, s 169-176

2.2.3 Om kirken

Luther var overbevist om at kirken hadde mistet rettferdiggjørelsen ved tro alene av syne. Dette var for ham kjernen i det kristne budskapet. Luther erklærte følgelig at læren om rettferdiggjørelse ved troen alene var «*articulus stantis et cadentis ecclesiae*» - den artikkelen/læren kirken sto og falt ved.¹³

Luther har en funksjonell kirkeforståelse. Det er ikke kirkens ordinerte eller dens historiske kontinuitet med den apostoliske kirke som legitimerer kirken eller dens prester, det er den teologiske kontinuitet som legitimerer. Det er viktigere å forkynne det samme evangelium som apostlene gjorde enn å være medlem av en institusjon som kan spore sine røtter til apostlene. Luther insisterer også på en ny forståelse av det individuelle kristne menneske. Skillet mellom prester og lekfolk er ikke ontologisk, men funksjonelt. Alle kristne er prester gjennom sin dåp, tro og gjennom evangeliet, men noen har fått tildelt en særskilt oppgave som prest for kirken.¹⁴

2.3 Kirkesplittelse?

Det viktigste er at for en Luthersk kirke er det nok for sann enhet i kirken «å være enig om evangeliets lære og om forvaltningen av sakramentene.» Alt utenom dette regnes som *adiaphora*. Akkurat dette vil de aller fleste Lutheranere være enige om. Problemet blir når man ikke er enig om hva som ligger i det å være enige om evangeliets lære.

For å illustrere dette henter vi noen argumenter fra begge sider i *Dagens* debattsider, der det har vært en god teologisk debatt rundt akkurat dette spørsmålet. Uthevingen av teksten er vår.

Argument for at det er kirkesplittende/bekjennelsesspørsmål:

Vårt utgangspunkt er at Skriften entydig avviser homofilt samliv, at dette er normativt i dag og at dette er et spørsmål som ligger innenfor det Den augsburgske bekjennelse (CA) sier det er nødvendig å være enig om for å bevare kirkens sanne enhet og unngå splittelse...

Eksempelene på etiske spørsmål Hegstad henviser til – i sitt siste innlegg nevner han skilsmisse/gjengifte – som skal vise at kirken kan leve med uenighet også i homofilis spørsmålet uten å splittes, er derfor ikke relevante, slik det også er blitt påpekt i mange andre innlegg i Dagen i den senere tid.

Uenigheten i homofilis spørsmålet angår selve sentrum i vår kristne tro og lære: evangeliet om rettferdiggjørelsen, budskapet om Guds frelsesgjerning i Jesus Kristus. I evangeliet åpenbares en ny frelsesvei: Alle som tror evangeliet, får syndene tilgitt og blir erklært rettferdige for Gud på grunnlag av det Jesus gjorde i sin soningsdød.

Deler av dette debattinnlegget er særlig interessant for oss som har jobbet med det sjelesørgeriske aspektet av homofili-spørsmålet:

For det tredje trer splittelsen fram i sjelesorgen. De som kjemper med sin seksuelle orientering og som søker hjelp i en kirkelig sjelesorg, kan oppleve at den ene sjelesørgeren anbefaler dem å følge sin seksuelle draging mot samme kjønn bare det skjer på rett tid og på en gjensidig ansvarlig måte, mens den andre sjelesørgeren vil hjelpe dem til å kjempe kampen mot sine syndige seksuelle fristelser og å søke kraft og styrke hos Jesus til å leve et hellig liv.

¹³ Ibid, s 197

¹⁴ Ibid, s 203

Og rettferdiggjørelsen henger nøye sammen med troens nye liv. Det er derfor ikke mulig «å forkynde rettferdiggjørelseslæren på en slik måte at mennesker som i sin livsførsel bryter med Guds ord, skal kunne tro seg rettferdiggjort uten å ta et oppgjør med sin livsførsel» (sitat fra uttalelsen fra lærerkollegiet på kristendomsseksjonen på NLA i 2000).¹⁵

Man mener altså at homofilis spørsmålet går på det Luther mente kirken sto og falt ved, læren om rettferdiggjørelse og at det derfor faller inn under CA 7. Argumentasjonen for dette er at læren om det heterofile ekteskapet inngår i kirkens skapelsestro, at et likekjønnet samliv er noe som fører mennesker inn under Guds dom og at til evangeliets lære tilhører både lov og evangelium.

Argument for at det ikke er kirkesplittende/bekjennelsesspørsmål:

Dersom Bispemøtets og Kirkemøtets utsagn var ment som en empirisk beskrivelse av utviklingen, ville en slik innvending være svært berettiget. Slik er imidlertid ikke utsagnet ment. Det er snarere ment som en prinsipiell teologisk vurdering som knytter seg til den klassiske lutherske oppfatning av kirkens enhet, slik den er uttrykt i Confessio Augustana artikkel 7. Her heter det blant annet at det «til sann enhet i kirken er (...) nok å være enig om evangeliets lære og forvaltningen av sakramentene». Det betyr at man kan være uenig om mye og likevel bevare enheten, bare det ikke rokker ved den felles forståelse av evangeliet.

Spørsmålet blir da hvilken status uenighet om homofilt samliv og ekteskap har for forståelsen av evangeliet. Betyr uenighet i disse spørsmålene at man ikke lenger deler den samme forståelse av evangeliet? Til det svarer Bispemøtet et klart nei.

Selv om man konstaterer at uenigheten «angår et vesentlig læremessig spørsmål for en luthersk kirke», finner ingen av biskopene at uenigheten «er av en slik karakter at den rokker ved vår felles forståelse av evangeliet». Derfor konkluderer man også «at uenigheten ikke er av en slik karakter at det gudstjenestelige og sakramentale fellesskapet i Den norske kirke må brytes».¹⁶

Harald Hegstad holder frem to punkter som er avgjørende. Bibelsyn og forståelsen av synd. Han argumenterer for at om man hevder at et liberalt syn på homofili og ekteskap bryter med Bibelen, så argumenterer man for at ulike bibelsyn er kirkesplittende. CA sier ikke noe spesifikt om bibelsyn, men takhøyden for å ha forskjellige bibelsyn har generelt vært høy i Lutherske kirker (se innføring i reformatorenes bibelsyn). Hegstad skriver: «Det avgjørende er at man står sammen om det evangelium som Bibelen bevitner, ikke at man er enig i synet på Bibelen, eller om tolkningen av alt som Bibelen omhandler.»

Forståelsen av hva som er synd er også sentral. Argumentasjonen har da gått langs linjene av at fordi evangeliet handler om tilgivelse for synd, truer uenighet om hva som er synd forståelsen av evangeliet. Dette er ikke en ny problemstilling i kirken. I Apostelens gjerninger diskuterer man om det er synd å spise uren mat, spørsmålet om militærtjeneste og det femte bud er et annet eksempel eller hvordan

¹⁵ Skrevet av Gunnar Johnstad, Njål Skrunes, Egil Morland, Egil Reindal, Rolf Kjøde, Gunnar Innerdal, Rune Richardsen, teologer ansatt ved NLA Høgskolen, Sandviken, Bergen. «Hvorfor homofilis spørsmålet er kirkesplittende». <http://www.dagen.no/dagensdebatt/kristenliv/kronikk/Hvorfor-homofilis%C3%B8rsm%C3%A5let-er-kirkesplittende-304553>

¹⁶ Hegstad, Harald. «Kirkesplittende?» <http://www.dagen.no/dagensdebatt/kristenliv/kristenliv/Kirkesplittende-284912>. Det er viktig å nevne at Hegstad selv er mot ordningen med likekjønnede ekteskap, men mener altså at det ikke er et kirkesplittende spørsmål.

man har endret syn på spørsmålet om det er synd med gjengifte. Selv om man har vært uenige her, har man allikevel ikke hevdet at disse spørsmålene har vært kirkesplittende.

2.4 Oppsummering og poeng inn mot diskusjonen

Det som er særlig interessant for vår diskusjon rundt hva et bekjennelsesspørsmål er, er å legge merke til at det også i Reformasjonen og blant reformatorene var forskjellige bibelsyn. Man var bevisst at gjennom å lese Bibelen, tolket man også Bibelen.

Sakramentsynet til Luther er også viktig å ta med. Det at det er sakramentene som har funksjon i seg selv og at de ikke blir legitimert av presten som innstifter dem gjør samhold på tvers av dype uenigheter mulig. Merk også at ekteskapet ikke er et sakrament i den Lutherske kirke. For Luther er kjernen i det kristne budskapet læren om rettferdiggjørelsen ved tro og det var ved denne læren kirken sto og falt.

Luthers mål om å forkynne det samme evangelium som det apostlene gjorde, er vanskelig å gjøre uten å «oversette» budskapet til nye kontekster og sammenhenger. Vi vet at historie, sosiale strukturer og personers egen bagasje har mye å si for hva vi kommuniserer og hva vi hører når andre kommuniserer. Luthers poeng var å gå tilbake til Bibelen og lese den og ikke la den bli tolket gjennom tradisjonen og kirken. Det er ikke kirkens apostoliske suksjon som gjør den til kirke, men troen på Jesus Kristus formidlet til oss gjennom Bibelen.

Det hele står og faller på to ting: om man mener at det å leve ut en homofil legning er synd eller ikke og om ulik forståelse av bibelsyn og synd faller inn under CA 7s forståelse av «evangeliets rette lære» eller ikke.

til samtale i

3 Bibelsyn og bibeltolkning

3.1 Innledning

I vår sammenheng blir det da viktig å klargjøre hvilke ulike bibelsyn som ligger til grunn for den teologiske argumentasjonen i samlivsspørsmålet. Hvordan tolkes Luthers skriftprinsipp: «Skriften alene»? Har lutheranere et eget bibelsyn? Hvilke prinsipper ligger til grunn for et Luthersk bibelsyn?

For å kunne vurdere om de underliggende bibelsynene i dette spørsmålet er kirkesplittende – må vi se nærmere på hvilke bibelsyn som kommer til uttrykk i dette spørsmålet. For å forstå hvordan en kan komme til to ulike standpunkt i synet på likekjønnet samliv er det ikke tilstrekkelig bare å se på de aktuelle tekstene og fortolkningene rundt disse. Men man må også drøfte hvilken autoritet og forståelse en gir de ulike bibeltekstene generelt og bibelsynet spesielt.

3.2 «Konservativt» og «liberalt» bibelsyn

Den vanlige måten å dele inn bibelsyn på i «bibeltro» eller «bibeloppøsende», «konservativ» eller «liberal», «fundamentalistisk» eller «relativistisk», har nok innebåret en overforenkling av virkeligheten og har ikke invitert til åpen dialog.

Selv om det tidligere kunne være meningsfylt å dele inn bibelsynene i en konservativ og en liberal leir, gir det for det første lite konsistens til hva som menes, og for det andre vil det ikke lenger kunne være saksvarende med det synet mange har på Bibelen. Mange kristne i den oppvoksende generasjonen «kjøper» ikke ferdige pakker og ferdige svar. På det ene området kan de ha tradisjonelt konservativt syn, mens på andre områder kan de fronte liberale synspunkter. De tidligere tydelige skillelinjene i teologiske stridstema er ikke lenger så opplagte og tydelige. Dette kan være på grunn av at mange kristne enten ikke har veldig reflektert teologisk begrunnede synspunkt, eller fordi virkeligheten rundt oss i sterkere grad bidrar til å definere hva vi skal tro. Men det kan også være at noen av de tidligere viktige stridstemaene som definerte de liberale og konservative leirene rett og slett ikke er oppe til debatt. Og dermed blir det ikke så lett å sette merkelapper på hverandre lenger.

Med dette som bakteppe for det konkrete spørsmålet vil vi gå inn og prøve å gi noen stikkord og hovedskillelinjer i forhold til bibelbruk og bibelsyn. Når vi her altså bruker ordet «liberal» og «konservativ» er det for å skille synene fra hverandre, mer enn å tillegge hverandre et innhold utover det som kommer fram i dette dokumentet. Det er umulig og nesten uforsvarlig å skissere bibelsynet på noen få linjer her, men trekker fram noen viktige moment som kan hjelpe i det å forstå hva som gjør at en kan lande på to ulike standpunkt.

I de to syn som gjør seg gjeldende i homofilidebatten vil en nok langt på vei kunne enes om at Bibelen er Kirkens primære rettesnor for lære og liv. Den har en overordnet autoritet, og alle kilder, åpenbaringer og kunnskap må tole å veies og vektes i møte med Skriften. I luthersk sammenheng så har ikke Kirken noen andre åpenbaringskilder som gis samme vekt og autoritet som Bibelen.

3.3 «Bibelen er Guds Ord» og «Bibelen inneholder Guds Ord»

På en veldig forenklet måte kan en vel si at disse to formuleringene gjenspeiler noe av hovedskillet i de to synene. Begge påstandene er selvsagt problematisk om de skal forstås helt bokstavelig.

Det tradisjonelt konservative synet om at Bibelen er Guds Ord vil innebære at vi må forholde oss til den på en slik måte at vi ikke uten videre kan sette oss til dommer over eller «å velge vekk» deler av Skriften. Man forstår hele Bibelens tilblivelse som inspirert av Gud og formidlet gjennom mennesker i en bestemt kulturell og historisk kontekst. Samtidig vil man si at enkelt avsnitt i Bibelen må forstås ut

ifra helheten og at man må skille mellom sentrum og periferi i teksten. Dermed er det rom for tekstuelle varianter og tilsynelatende selvmotsigelser i teksten samtidig som man holder fast på at Bibelen som helhet er «Guds ord» (Jf. 2 Tim. 3,16).

Synspunktet som vil hevde at «Bibelen inneholder Guds Ord», prøver å fortelle at dette er en spesiell åpenbaringskilde som er ufeilbarlig i sin veiledning til frelse og tro. Men at den ikke nødvendigvis vil være en ufeilbarlig historisk kilde, eller at alt som står der er i samsvar med Guds vilje til enhver tid. Den inneholder Guds Ord, har en særskilt autoritet, men ikke alt som står i Bibelen er Guds Ord.

Utfordringen i begge bibelsyn er at man må tolke skriften i lys av en overordnet forståelse av Bibelens autoritet. Det innebærer å vurdere hvilke tekster som skal vektlegges oppimot andre tekster, og hvilke tekster som er avgjørende for den kristnes lære og liv.

3.4 Det Lutherske bibelsyn

I vår sammenheng er det naturlig å ta for seg det spesifikke Lutherske bibelsyn – spesielt med tanke på at dette var en sentral bærebjelke i reformasjonens budskap. For Luther stod «Sola Scriptura»-prinsippet sentralt. Dette prinsippet ble utmeislet i forhold til datidens katolske kirke. Denne erkjente Bibelens autoritet, men anså også de overleverte tradisjoner som like viktige som troens kilder. Reformasjonens «Skriften alene»-prinsipp stadfester at det er Bibelen som er kirkens eneste autoritet og rettesnor, også overordnet bekjennelsesskriftene.

Luther ville si at Gud har talt til menneskene og handlet på dets vegne gjennom historien. Skriften er en redegjørelse av denne historien. Gud fortsetter å tale til mennesket gjennom det som ble nedskrevet i Bibelen gjennom profetene og apostlene. Guds ord er evig. Det er uforanderlig, guddommelig inspirert og den eneste autoritet for liv og lære. Ingenting kan settes over Skriften - ingen pave, intet kirkemøte, ingen tradisjon. Luther vil si at skriften er sin egen fortolker, den skal utlegges etter ordlyden, grammatisk og historisk. Kristus er Skriftens Herre og de enkelte skrifter skal bedømmes etter om de driver oss til Kristus eller ikke. Luther bruker både religiøs og historisk kritikk av Bibelen. I tillegg holdt han frem prinsippet om «det allmenne prestedømmet» - hvor det var alle de kristnes (også lekfolkets) rett og plikt til å studere Skriften og bedømme om læren er sunn og rett, i tråd med Guds åpenbaring.

3.5 Moderne bibeltolkning

3.5.1 Historisk – kritisk bibeltolkning

En av de viktigste konsekvensene av reformasjonen var alminneliggjøringen av Bibelen – som nå ble tilgjengelig for det brede lag i samfunnet og en større åpning for at flere kunne tolke bibeltekstene selv, uavhengig av den kirkelig autoritetslinje. Dette førte i neste omgang til en utvikling innen bibelforskningen – som har hatt stor innvirkning på vår bibelforståelse i dag. Dette blir spesielt tydelig når man ser på den moderne bibelforskningen som skjøt fart tidlig i det forrige århundre. Med den historisk-kritiske bibelforskningen fikk en gjennom vitenskapelige metoder tilgang til flere data, både historiske, arkeologisk og språklig, og tilgang til andre tekster som brakte de bibelske tekstene inn i et nytt perspektiv. Tekstene ble sammenlignet med andre historiske tekstkilder, og arkeologi og annen viten ga perspektiver som tidligere kanskje var ukjent. Bibelens fortellinger ble møtt med et kritisk blikk ved å speile den i samtidige historiske kilder.

3.5.2 Litterær bibeltolkning

Videre er bibelforskningen, spesielt i andre halvdel av det 20-århundret, preget av påvirkning fra andre humanistisk fag og ikke minst litteraturvitenskapen. Her vil det være viktig å forstå Bibelen som en litterær tekst og tolke den deretter. For å forstå budskapet må man ta hensyn til tekstens sjanger,

billedbruk, retorikk og andre narrative virkemidler som brukes i teksten. Man er da også åpen for at bibelens budskap kan formidles på ulike måter og dermed kan også tekstene tolkes ut fra nye innfallsvinkler enn tidligere. Målet vil være å forstå Bibelen, som en litterær tekst, på sine egne premisser og legge til rette for en lesning som både tar høyde for forfatterens opprinnelige intensjon og budskap, og leserens individuelle forståelse i møte med teksten. Dette står ikke nødvendigvis i kontrast med en forståelse av Bibelen som inspirert av Gud.

3.5.3 Andre bibeltolkningsmetoder

Det finnes også andre hovedstrømninger av bibeltolkninger som f.eks. Frigjøringsteologisk eller feministteologisk bibeltolkning. Mye av argumentasjonen fra liberal side i debatten om likekjønnet samliv er hentet fra disse retningene.

3.6 Kontekstualisering

De bibelske tekstene vil alltid være gjenstand for fortolking og forståelse. Bibelens tekster er skrevet i en bestemt tid, i en bestemt kulturell virkelighet og en bestemt litterær tradisjon, og må forstås i lys av det. Den moderne bibelforskning hjelper oss å forstå Bibelens egen kontekst, slik at vi bedre kan forstå tekstens innhold og budskap for dens første leser. Samtidig vil Bibelen måtte kontekstualiseres i enhver ny tid og kultur slik at budskapet forstås også i lys av den samtid og kultur den leses inn i. Dermed møter man utfordringen om hvilken vekt og autoritet en tillegger sin egen samtid og kultur i møte med Bibelens autoritet.

«Konservativ tolkning»

De som vil holde fast på den tradisjonelt konservative forståelsen av Bibelen vil trekke fram Bibelens eget vitnesbyrd om seg selv; 2 Tim 3,16: «Hele Skriften er innåndet av Gud.» Det vil si at de enkelte tekstene kan ikke forstås og tolkes ut i fra seg selv, men må leses i sammenheng og i lys av andre tekstavsnitt. Videre sier Salme 119,160: «Summen av ditt ord er sannhet». Altså vil tekstene måtte belyses i fra et videre perspektiv og vi må forstå de enkelte tekstene ut i fra summen av de andre tekstene. Det er kanskje ikke grunnleggende uenighet om at skriftord skal forstås i lys av andre skriftord. Men tekstene i seg selv har en Gudommelig inspirert autoritet som gjør at de enkelte formaninger og etiske anliggende ikke bare angir prinsipp, men har en universell og allmenngyldig autoritet. En formaning i en tekst som bekreftes et annet sted i Bibelen kan med andre ord ikke uten videre kunne settes ut av sin sammenheng og forstås som et prinsipp, men den konkrete formaning må sees på som gyldig til enhver tid i enhver kultur. Det betyr likevel ikke at budskapet og tekstene ikke forholder seg til den kulturen og samtiden en lever i. Det må utlegges, vektlegges og formidles inn i en kontekst. Men samtidskulturen er ikke en overordnet norm.

Videre må tekstene også leses og forstås i sammenheng med hele den kristne kirkes tolkningstradisjon nedigjennom tidene. Forståelse av Bibelens tekster har ikke vært uforandret igjennom 2000 år, men på mange områder har det vært en sammenhengende tradisjon som forstår tekstene på en viss måte. Å bryte med en 2000 år gammel tolkningstradisjon er i beste fall utfordrende. Ny viten og kunnskap kan ikke uten videre stå over hvordan kirken har forstått budskapet til alle tider.

Dette gjelder særskilt spørsmål som vedrører moral og etikk. Normen for hva som er normalt vil variere fra kultur til kultur og fra generasjon til generasjon. Bibelen formidler moral og formaninger som er grunnet i Guds gode vilje, og kommer spesielt til uttrykk i de nytestamentlige paulinske formaningene.

I det aktuelle spørsmålet tillegges en også autoritet i Guds skaperordning. «Som mann og kvinne» ble vi skapt. Når det gjelder de konkrete formaningene som vi drøfter her om likekjønnet samliv, må en

lese tekstene i lys av hva som er Guds skaperordning og vilje fra begynnelsen av. Gud skapte to kjønn. Denne grunnleggende kjønnspolariteten er grunnlag for alt liv og forplantning, og selve kjernen i samfunn og familieliv. Ingen steder i Bibelen avvikes det fra dette prinsippet og denne ordningen.

«Liberal tolkning»

For de som tolker formaningene i Bibelen på en annen måte gis tekstenes kontekstuelle og kulturelle betydning en større betydning. En leser ikke bare teksten i sin sammenheng. Men tekstene speiles mot samtiden. Hver enkelt konkret formaning sees i lys av vår egen tid, kultur og moral. Det finnes enkeltformaninger som gjaldt for en konkret situasjon og tid, og det finnes overordnede allmenngyldige prinsipp som har allmenn gyldighet. Tekstene blir lest og forstått i forhold til sin samtid og kultur. Vil dette være aktuelle problemstillinger i dag? Vil datidens moral være normerende for vår tid, eller er Bibelens formaninger forkynt inn i en kontekst som ikke uten videre kan overføres til vår kultur og tid? Svaret på disse spørsmålene er nei. Tekstene må leses og forstås ut fra sin samtid, og derfor vil også de angitte konkrete formaningene ikke nødvendigvis kunne være aktuelle for vår tids moralske utfordringer. Det som blir normerende for å gi samlivsetiske veiledninger blir altså ikke først og fremst det som kommer fram i enkelttekstene, men de overordnede verdietiske prinsipp som evangeliene og Jesu forkynnelse og liv bekrefter; ord som troskap, forpliktelse, nestekjærlighet, respekt og barmhjertighet står her sentralt som tekstene forstås ut ifra. Ut ifra disse overordnede verdiene må en tolke og forstå de konkrete samlivsetiske og moralske formaningene. Hva som er etisk og moralsk forsvarlig vil endre seg fra generasjon til generasjon og fra kultur til kultur. Det vil være meningsløst å hevde at et forpliktende likekjønnet parforhold grunnet i gjensidig kjærlighet skulle være mer uetisk eller syndig enn et heterofilt ekteskap. Det overordnede er å forstå forholdet i lys av troskap, forpliktelse og gjensidig kjærlighet (Jf. 1. Kor 13). De paulinske formaningene i Romerbrevet angående homofili blir å forstå som en formaning mot et forhold som ikke var jevnbyrdige, ikke en formaning mot homofili generelt.

En annen side som blir vektlagt i forhold til et liberalt syn på likekjønnet samliv er livserfaringer som de homofile har. Erfaringsbasert kunnskap viser til homofiles opplevelser i møte med sin identitet og selvfølelse. Om de er født slik og ikke har ønsket denne seksuelle orienteringen selv, kan ikke det være mot Guds gode vilje. Om de er skapt og født slik kan ikke det være i konflikt med Bibelen selv. Skriftordet må hele tiden leses i lys av de erfaringer mennesker gjør seg i møte med livet. Erfaringene og livet blir altså en viktig tolkningsnøkkel til det å forstå tekstene. Hensynet til de erfaringer hver enkelt har i møte med egen legning vil ha forkjørsrett framfor en bokstavtro tolkning av Skriftordet. Det er vanskelig å forestille seg at Gud vilje skulle føre noen inn i den desperasjonen og den identitetskrise som mange homofile befinner seg i. Derfor må tekstene leses med bakgrunn i disses erfaring for å forstå hva som er Skriftens egentlige innhold og hensikt. Ikke med en bokstavtro tolkning, men ved å se Skriftens underliggende prinsipielle betydning.

3.7 Er våre ulike bibeltolkninger kirkesplittende?

De fleste vil mene at det å lese Bibelen med kunnskap fra dens samtid og andre vitenskapelig funn vil gi verdifull innsikt – og at Bibelens budskap må tolkes og formidles i enhver ny tid og kultur – i møte med menneskers erfaringer i livet. Den moderne bibelforskning kan kritiseres og skal være gjenstand for kontinuerlig etterprøving, samtidig kan man ikke underslå at den har gitt oss verdifulle redskap for bedre å forstå Bibelens budskap og formidle inn i vår kontekst. Både «konservative» og «liberale» vil kunne enes om viktigheten av disse redskapene og om Bibelens overordnede autoritet. Stridens kjerne er når andre kilder, erfaringer og fakta synes å avkrefte eller svekke Bibelens innhold og åpenbaring. Hvem har da forkjørsrett? Hva er mest pålitelig? Er Bibelen ufeilbarlig? Eller må den bøye seg for annen samtidig informasjon som motsier den bokstavelige forståelse av det de bibelske skriftene

hevder? Slik ser vi at det som har utgangspunkt i en og samme bekjennelse og grunnsyn i forståelsen av hva Bibelen er og hvordan den kan tolkes, likevel ender opp med to ulike konklusjoner. Begge syn hevder å være bibeltro, og at Bibelen er eneste rettesnor for lære og liv. Men når en kommer til tilnærmingen til enkelttekstene forsvinner også langt på vei enigheten om skriftordets autoritet og gyldighet i de konkrete formaningene. Skillet vil gå ut på en forståelse av de enkelte tekstavsnitt som enten evig gyldige og integrerte deler av Bibelens overordnede åpenbaring, eller som uttrykk for en kulturelt betinget tolkning av de evig gyldige prinsippene i Bibelens åpenbaring, som dermed må forstås på ny i en ny kulturell og historisk sammenheng. Svekker en slik (liberal) forståelse Bibelens autoritet – som en helhetlig og allmenngyldig åpenbaring? Eller er det en legitim forståelse av Guds åpenbaring i en ny tid? Og her kommer vi til kjernen av det som er spørsmålet i dette dokumentet: Hvilken autoritet tillegger vi de tekstene som handler om homofili og samliv? Hvilken åpenbaringsforståelse ligger til grunn for de ulike tolkningene? Hvilken forståelse er i tråd med CAs utsagn om at kirken er der hvor «evangeliet læres rett»? Og utgjør de ulike forståelse av disse tekstene og ulikhetene i bibeltolkningen et bekjennelsesspørsmål?

til samtale i eldstemor

4 Drøfting

4.1 Innledning

I det følgende avsnitt vil vi drøfte om de forskjellige syn en kan ha på spørsmålet om likekjønnet samliv er et bekjennessspørsmål eller ikke. Det er selvfølgelig ikke slik at det bare finnes to syn. Det finnes mange forskjellige syn og nyanser av de to hovedsynene.

Et viktig utgangspunkt når man skal drøfte bibeltekster er hvordan man tenker om erfaring og åpenbaring. Hva kan vi vite om Gud og hvordan kan vi vite noe om Gud?

«Tekstenes sak er forståelsen av Gud og Guds virkelighet, dvs. virkeligheten slik den fremstår under troens synsvinkel og på bakgrunn av Guds åpenbaring. Derfor er vurderingen av Bibelen som åpenbaringsvitnesbyrd knyttet til spørsmålene om hvilke erfaringer dette er vitnesbyrd om, og hva slags forståelse av virkeligheten vi finner der.»¹⁷

Vår viten om Gud baserer seg både på åpenbaring og erfaring. Men åpenbaringen kan kun oppleves og viderefremmes og fortolkes gjennom erfaringen. Alle leser vi og alle relaterer vi det vi leser til våre erfaringer og vår tolkningshorisont. Kristne forholder seg til Guds åpenbaring slik den er formidlet i Bibelen. Gud åpenbarer seg selv i erfaringen og historien gjennom at Jesus blir menneske.

Henriksen sier at utfordringen når man skal uttrykke teologi i dag er dobbel: *«for det første å etterprøve om ens egne forutsetninger er i overensstemmelse med og faktisk viser seg å svare til det bibelske materialet... For det andre også å spørre om den dialekten og språket en selv utvikler for å gi uttrykk for sin teologi, fanger inn samtidens erfaringer og evner å si noe mer enn det som er overgitt med tradisjonen.»¹⁸*

Når vi leser bibeltekster driver vi ikke med restaurasjon av gammel tid, men med tolkning.¹⁹ Vi bygger videre på den forståelsen vi har med oss fra tradisjonen og integrerer nye erfaringer inn i dette forståelsesuniverset. I en slik tolkning er det et krav til koherens. Om målet vårt er å si noe meningsfullt om virkeligheten må vi være i dialog med tradisjonen, andre konfesjoner og andre vitenskaper og utvikle koherente argumenter som drar på alle disse aspektene.²⁰ Det er ikke alltid lett, men det bør være et mål.

4.2 Tekster

I det følgende avsnittet vil vi se på de relevante tekstene i forhold til vår problemstilling. Tekstene er ikke tilfeldig valgt ut, men er de tekstene som oftest bringes opp i debatten og som sier noe om likekjønnet samliv. Dette er få tekster i hel bibelsk sammenheng. Det finnes f.eks. mange flere advarsler mot rikdom og å ikke ta vare på de fattige, enn det finnes avsnitt som omhandler homofili. Hvor ofte noe nevnes er viktig når man snakker om nytestamentlig etikk. Hva som står i Bibelen er viktig, men en etikk som søker å være bibelsk søker også å legge vekten i sentrum og å ikke tillegge perifere emner for mye vekt.²¹

¹⁷ Henriksen, Jan Olav. *Teologi i dag* (Oslo: Fagbokforlaget, 2007), s 94

¹⁸ Henriksen, Jan Olav. *Teologi i dag*, s 96

¹⁹ Mange vil sikkert stusse over ordet konstruksjon og noen vil hevde at de ikke konstruerer sine argumenter, men henter dem fra Bibelen. Det mener vi at ikke går an. Vi tolker alltid bibeltekstene når vi møter dem 2000 år etter at de ble skrevet og vi har helt andre forutsetninger for å lese dem enn de samtidige leserne. Derfor driver vi alle konstruksjon når vi bygger argumenter ut fra Bibelen.

²⁰ Henriksen, Jan Olav. *Teologi i dag*, s 97

²¹ Hays, *The Moral Vision of the New Testament* (New York: T&T Clark, 1996), s 381

Tekstene er satt opp i rekkefølge etter hvor relevante de er i debatten og de mest relevante kommer til slutt.

4.2.1 1 Mos 19/Dom 19 - Sodoma og Gomorra - Gjengvoldtekt

Det er grusomme fortellinger om hvordan en gjeng menn i en by prøver å seksuelt forгриpe seg på noen av byens mannlige gjester. I begge tekstene blir kvinner tilbudt som ofre isteden for gjestene. I 1 Mos 19 blir tilbudet ikke akseptert av mobben. De vil fremdeles heller ha de to «mennene»/ englene som gjemmer seg i Lots hus. Når Lot avviser dem, truer de ham på livet. Lot og familien hans kommer seg unna ved guddommelig hjelp. Hvordan det går med Sodoma og Gomorra vet vel de fleste.

I Dom 19 blir det akseptert og kvinnen (som også er en gjest, men ikke beskyttet på samme vis som de mannlige gjestene) blir torturert og voldtatt av mobben så ille at hun nesten er død og senere, etter at hun dør, blir hun kuttet i deler av sin herre. Dette er, som Phyllis Trible, har kalt dem «texts of terror»²² og blant de mest foruroligende tekstene som finnes i Bibelen.

Det er få forskere som i dag mener at disse tekstene handler om homoseksualitet. Det er voldelige historier og går på tvers av datidens standarder for gjestfrihet. De viser også hvor mye mindre kvinner ble ansett å være verdt enn menn. Sodoma og Gomorra blir symboler på synd og Guds hevn gjennom det gamle testamentet. Men andre steder i Bibelen er det ikke mobbens ønske om å voldta mennene, altså likekjønnet sex, som blir sett på som ondt. Det er f.eks. utroskap, løgn og motstand mot anger som trekkes frem (Jer 23,14) eller stolthet, overspising og manglende omsorg for de svake (Esek 16,49).²³

*Fortellingene handler altså primært ikke om likekjønnet samliv og er dermed mindre relevant i denne sammenhengen.*²⁴

4.2.2 3 Mos 18,22/20,13 - Hellighetslov

Her er det et uttalt forbud mot at en mann «skal ligge med en mann slik som en ligger med en kvinne». Dette forbudet inngår i det man kaller hellighetsloven som handler om at Israelsfolket er kallet til å leve hellig siden Herren er hellig. Homoseksuelle handlinger er ikke det eneste som omtales, også andre seksuelle handlinger forstås å være forbudte. Det er særlig handlinger som ikke gjør at påbudet i 1. Mos 1, 27-28 om å fylle jorden og bli mange kan oppfylles (se 1. Mos 38 og Onan som lar sin sæd spille til jorden. Hans synd var konsekvensen, ikke selve handlingen, at han ikke da kunne gi sin svigerinne det barnet hun trengte). Homoseksuelle handlinger betegnes som en styggedom (*toeva*).²⁵ Dette ordet brukes 117 ganger i GT, men kun 6 ganger om seksuelle handlinger. Mat knyttes opp til dette ordet; i 5. Mosebok er både det å spise svin, kanin, skalldyr og dyr som allerede er døde en

²² Phyllis Trible, *Texts of Terror: Literary-Feminist Readings of Biblical Narratives* (Philadelphia: Fortress Press 1984), kap 3.

²³ Se også: 2. Mos 29,23; 32,32; Jesaja 1,9f; 3,9; 13,19; Jer 23,14; 49,18; 50,40; Klag 4,6; Esek 16,46-50; Amos 4,11; Sef 2,9; Matt 10,15/Luk 10,10-12, Rom 9,29, 2 Pet 2,6-10, Jud 6-7 sammenlign med Sal 11,6). De eneste tekstene som kan leses å referere til Sodoma i betydningen likekjønnet-sex er Judas brev 6-8 og den parallelle teksten i 2 Pet 2,6-7 der det refereres til de som «levde i hor», men disse tekstene handler om menneskelig interesse for sex med engler (se 1. Mos 6 om engler som hadde sex med menneskelige kvinner) og altså ikke om likekjønnet sex.

²⁴ Gushee, *Changing our mind* (Canton, MI: Read the Spirit Books, 2014), s 60-62 og Kirkerådet, *Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken* (Oslo: Kirkerådet, 2006), s 54

²⁵ Kirkerådet, *Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken*, s 54

styggedom (*toeva*). Andre ting som erklæres for *toeva* i GT er vold, ran, avgudsdyrkelse, å ta rente på lån, å behandle sine foreldre dårlig, misbruke Guds navn på sabbaten, løgn osv.²⁶

Kristne i dag følger ikke alt som står i hellighetsloven og derfor blir det vanskelig å hevde at forbudet om homofilt samleie er i en særstilling *kun* ut fra denne teksten. Noen mener at Rom 1 henter sin begrunnelse fra denne teksten. Om man mener det blir denne teksten mer relevant. Samtidig må man alltid begrunne hvorfor et forbud i hellighetsloven skal gjelde for mennesker i dag og et annet ikke.

Det er en stor diskusjon som inneholder viktige hermeneutisk spørsmål. Hva er forholdet mellom det gamle og det nye testamentet? Hva i det gamle testamentet er autoritativt fortsatt og hva har den nye pakt gjort ikke-autoritativt? Det gamle testamentet skiller ikke mellom religiøs lov og moralsk lov. Hellighetsloven inneholder f.eks. også forbud mot incest, noe som er forbudt ved norsk lov i dag.

Hays sier: "*Leviticus makes no distinction in principle. In each case, the church is faced with the task of discerning whether Israel's traditional norms remain in force for the new community of Jesus' followers.*"²⁷

I dette dras også forholdet mellom kristen etikk og allmenn etikk inn. Hvordan forholder kristen etikk seg til allmenn etikk? Blir allmenn etikk avvist, brukt noe eller omfavnet? Forholdet mellom erfaring og åpenbaring spiller også inn. Tenker man seg åpenbaringen utenfor erfaringen eller er åpenbaringen alltid avhengig av erfaringen? Her vil man trekke forskjellige konklusjoner ut i fra hvilket bibelsyn og åpenbaringssyn man har. Det er dette som igjen får følger for hvordan man leser tekstene.

4.2.3 1 Kor 6,9/ 1 Tim 1,10 - Lastekataloger²⁸

Disse to tekstene er relativt like og vil bli behandlet sammen.

Den tidlige kristne kirken adopterte i stor grad GTs lære om seksual moral.²⁹ Noen mener at Paulus i disse tekstene bruker et uttrykk fra Lev 18,22 og bekrefter at det som står der også gjelder i NT og at Paulus regner med at alle som leser er enige med ham om at homoseksuell aktivitet er galt på samme måte som alt annet på listen hans.

Det er særlig to ord som er viktige for hvordan tekstene skal forstås: *Malakoi* og *arsenokoitai*. *Malakoi* betyr myk og ble brukt for å beskrive menn med feminin atferd. Det er ikke en teknisk term for homoseksualitet. Mennene er myke fordi de seksuelt inntar den passive rolle, de lar seg «ligge med». Kvinnen, i mange kulturer i antikken oppfattes som passive. Når mannen lar seg penetrere blir han passiv, altså kvinne. Det kan diskuteres om dette er en forståelse som er tilstede i den jødiske konteksten. Noen mener likevel at bruken av dette ordet gjør at denne delen av teksten ikke først og fremst handler om sex, men mer om kjønnsroller og det at mannen lot seg behandle som en kvinne og det var unaturlig/galt.

²⁶ Gushee, *Changing our mind*, s 65

²⁷ Hays, *The Moral Vision of the New Testament* s 382

²⁸ For en grundigere drøfting av Paulus sin kjennskap til forskjellige homofile forhold henviser vi til den litteraturen som allerede finnes om emnet. Se f. eks. Bjørn Helge Sandvei, «Bibelen og homofili spørsmålet eller Homofili og kirken» (Utgitt av 34 forskjellige kirkesamfunn, inkludert Frikirken i 2010) for en forståelse som støtter opp om et konservativt ståsted. Se Gushee, *Changing our mind* for presentasjon av forskjellige ståsted. Se Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken, side 62-65. Sammen – samliv og samlivordninger i et kirkelig perspektiv (<https://kirken.no/globalassets/kirken.no/bispemotet/2014/dokumenter/rapporter/sammen-2013-hele-ny-low.pdf>) for en tilnærming som støtter et liberalt ståsted.

²⁹ Hays, *The Moral Vision of the New Testament* s 382

Det er en stor diskusjon om hvilken type seksuell relasjon Paulus snakker om her. Noen mener at Paulus sikter til pederasti – eldre menn som lå med og utnyttet yngre gutter og altså ikke et likeverdig homoseksuelt forhold. Andre mener at Paulus også kjente til likeverdige homoseksuelle forhold og at slike forhold er inkludert.

Arsenokoitai betyr manneliggere. Noen mener at dette gjør at både passive og aktive part i den seksuelle handlingen rammes. Andre vil problematisere det antikke synet på en aktiv og en passiv part og også peke på hvilket kvinnesyn det innebærer å fortsatt argumentere langs disse linjer. Bjørn Helge Sandvei påpeker at Paulus her danner et helt nytt ord som går på handling og ikke identitet.³⁰

I 1 Tim nevnes også *arsenokoitæs* sammen med *pornos* (utuktig mann eller prostituert mann) og *andrapodistæs* (kidnapper, slavehandler). Noen mener derfor at dette handler om handel med unge gutter. Andre forstår det som generell avvisning av homoseksuelt samliv mellom menn. Noen igjen mener at denne lastekatalogen er komponert med allusjon til bud 4-8 i de 10 bud og at en *arsenokoitæs* er en som bryter det 6 bud og at det handler om å avvise seksuell aktivitet utenfor ekteskapet.³¹

Det er store forskjeller i hvordan man oversetter ordet *arskenokoitai*. Noen mener at det ikke bør oversettes som "menn som ligger med menn", men heller med "de som utnytter noen seksuelt" eller "voldtektsmenn" på grunn av sammenhengen ordet står i med *pornos* og *andrapodistæs*.³²

4.2.4 1. Mos 1 og 2

Gud skaper menneskeheten som mann og kvinne og befaler/velsigner dem til å bli mange. Gud responderer til mannens ensomhet med å skape en hjelper som skal være hans like, kvinnen. Fortelleren i teksten knytter dette til ekteskap.

Hovedargumentet på konservativ side har her vært at mennesket er skapt som mann og kvinne, og at det kun er som mann og kvinne at menneskeheten kan oppfylle påbudet om å legge jorden under seg og bli mange. Grunnteksten understreker at mennesket er skapt «som» (*qua*, «i egenskap av å være», altså ikke «til» som den norske oversettelse bruker) *zakar* - hankjønn, og *neqeba* - hunkjønn. Disse ordene går også igjen i 1 Kor 6,9 og 1 Tim 1,10 og er brukte om både dyr og menneske. De angir kjønn og kjønnsforskjellen som danner grunnlag for formering, som en grunnleggende del av skaperordningen. Dette er det Jesus også henviser til i Matt 19.4 -6.

Vitenskapen påpeker at avkom kjenner ved utskillelse av hormonet endorfin, kroppens eget hormon, også kalt "lykkehormon" at det tilhører sine foreldre, på en unik måte. Vi ser at lammene vet hvem sin mor er og det samme skjer når barnet faller til ro på mors bryst like etter fødselen. Dermed kommer et nytt moment til her som handler om barns rettigheter til å kjenne sine biologiske foreldre og om mulig ha omsorg fra dem. Biologisk formering forutsetter kjønns polaritet og familiebandene som skapes – spiller en viktig rolle i det bibelske budskap. Ja, så sterkt er dette, Bibelen bruker det som et bilde på Guds omsorg (Jes 49) - selv om en mor, fysisk og psykisk skulle kunne glemme sitt barn, det som det bar under sitt bryst, noe som er nærmest umulig, så sier Herren at Han aldri glemmer oss. Dette er ord til trøst for alle barn som er gitt bort, adoptert bort, solgt fra surrogatmødre, som gjennom livet kommer på leting etter sitt biologiske opphav. Dersom man fjerner kjønns polariteten fra

³⁰ Sandvei, Bjørn Helge «Bibelen og homofili spørsmålet eller Homofili og kirken» s 12

³¹ Kirkerådet. *Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken*, s 55-56

³² Gushee, *Changing our mind*, s 79

skapelsesteologien – får dette også store konsekvenser i forhold til forståelsen av «familie» og barns relasjon til sine foreldre.

På liberal side har man mot dette hevdet at hovedbudskapet i skapelsestekstene ikke er at menneskeheten er skapt som mann og kvinne, men det at vi er skapt til å være to. Også lesbiske og homofile forhold kan oppfylle målet om å være hverandres hjelpere, å gi seg selv til den andre totalt og å bygge familie med omsorg og kjærlighet sammen.

Særlig i feministisk bibeltolkning har den tradisjonelle måten å lese skapelsesfortellingene på blitt sterkt kritisert. Hvis skapelsesfortellingene leses bokstavelig legger de opp til et patriarkalsk samfunn (og gjenspiller da også det patriarkalske samfunnet de ble skrevet i) og et syn på kvinnen som underordnet og mindre verdt enn mannen. Derfor har også andre måter å lese tekstene på florerert i de siste årene. Noen av disse poengterer alle menneskers likeverd i større grad og understreker at alle er skapt i Guds bilde. Om denne lesningen tas med inn i tekstene om homoseksualitet får argumentet om at det var det at mannen ble "kvinnelig" som var galt i homoseksuelle handlinger mer vekt.

De fleste som leser skapelsesfortellingene i dag, leser dem ikke bokstavelig. De aller fleste bibelforskere er enige om at dette er fortellinger som i stor grad er teologiske og mytologiske - de forklarer ikke hvordan verden ble skapt trinn for trinn, men forteller at Gud skapte verden. Mange vil være enige i dette, men allikevel si at det at Gud skapte menneskene til mann og kvinne er en grunnleggende del av den Gudgitte skaperordning. Andre vil si at også oppdelingen av menneskeheten i mann og kvinne er en del av den mytologiske fortellingen og at vi nå har mer vitenskapelig kunnskap om menneskeheten, som tyder på at noen også er skapt som tvekjønnet eller som homofile og at også dette da også må være Gudvillet og skapt.

4.2.5 Matt 19,1-12/Mark 10,2-12

I evangeliene er det få tekster som handler om seksualetikk. Ekteskap og skilsmisse er tema i en diskusjon mellom Jesus og fariseerne i Mark 10,1-12 og parallelteksten Matt 19,1-12. Temaet behandles også i Luk 16,18 og Matt 5,32. Den siste referansen er den tredje antitesen i Bergprekenen og den henger sammen med den andre antitesen som sier at et begjærende blikk er å betrakte som ekteskapsbrudd. Paulus henviser i 1 Kor 7,10-11 til Jesu ord om skilsmisse.

Det er som regel Matteus sin versjon av samtalen mellom Jesus og fariseerne som har blitt brukt i debatten om likekjønnet samliv. Utgangspunktet for teksten er at fariseerne vil sette Jesus på prøve. De kommer altså ikke med et ønske om å lære av Jesus, men om å sette ham fast. At loven tillater skilsmisse er ikke under debatt her. Teksten som ligger til grunn er 5. Mos 24,1. «*Det kan hende at en mann har tatt en kvinne til ekte, men ikke lenger ser på henne med velvilje fordi han har funnet noe usømmelig hos henne. Han skriver et skilsmissebrev, gir henne det og sender henne bort fra sitt hus.*» Men fariseerne utfordrer Jesus på om loven tillater at en mann kan skille seg fra sin hustru «av hvilken som helst grunn?» Dette var en debatt i Jesu samtid og den var omstridt. Fra jødiske tekster ser vi at det var to skoler, Sjammais og Hillels skole. Sjammai sier at grunnlaget for skilsmisse måtte være at mannen fant noe skammelig hos sin kone. Mens for Hillel skulle det mindre til for å få skilsmisse og dermed blir konen mer avhengig av mannens velvilje.³³

Jesus svarer med en skrifttolkning. Og han nytolker 5. Mos 24,1 med å dra inn en tekst til, skapelsesfortellingen, nærmere bestemt 1. Mos 2,24 som tolkes som innstiftelsen av

³³ Kvalbein, Hans. *Jesus - hvem var han og hva ville han?* (Oslo: Luther forlag, 2008), s 259-61. Merk at det kun diskuteres om mannen kan ta ut skilsmisse eller ikke. Kvinnen hadde også sjanse til å få skilsmisse om hun ønsket det, men det var en mer kronglete rettsprosess enn hos mannen.

ekteskapet: «Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp». Man kan kalle dette grunnloven i ekteskapet, det at de to skal være ett og at samholdet mellom dem er Guds vilje. Ekteskapet dreier seg om et fellesskap hvor kroppen er et uttrykk for hele mennesket, slik at det ikke bare handler om kroppslig fellesskap, men også åndelig og sjelelig fellesskap.

Når Jesus henviser til skapelsen og bruker den kritisk mot skriftpraksis og skilsmissetolkning i sin samtid, gir han klar støtte til det monogame ekteskapet som en orden gitt av Gud. Men at ekteskapet er forankret i Guds skapervilje er ikke hovedanliggende i Jesus sin diskusjon med fariseerne. Hovedanliggende ligger i at det som Gud har sammenføydd, skal ikke mennesker skille. I Guds opprinnelige gode skapervilje er det ikke plass til skilsmisse.

Ut fra dette kommer det et nytt spørsmål fra fariseerne. Hvorfor har Moses da tillatt skilsmisse, hvis det er mot Guds vilje? Jesus sitt svar er «fordi dere har så harde hjerter.» Harde hjerter er et begrep som kan lese i motsetning til de som lar seg omskjæres i hjertet.³⁴ Det er et uttrykk for frafall fra Gud, men ikke noe som hindrer Gud fra å stadig kalle menneskene til omvendelse. Skilsmissen er altså en nødordning som er gitt på grunn av menneskenes synd og fall. Selv om Jesus irttesetter den datidige praksisen er det få som tenker at han mente å avskaffe skilsmisse helt.³⁵

Matteus, sin oppsummering av diskusjonen mellom Jesus og disiplene, har et tillegg som ofte kalles unntaksklausulen; at man kan skilles om en av partene har begått hor. Moseloven ble forstått som om at den ikke bare tillater skilsmisse ved hor, men påbyr det. Jesus påbyr ikke dette, men tillater skilsmisse dersom den ene part har vært utro.³⁶

Det er ingen tvil om at Jesus var strengere enn de jødiske skolene når han åpner for skilsmisse kun når det forelå utroskap og når hans utsagn må oppfattes som en tillatelse og ikke et påbud om skilsmisse. Jesus henviser til Guds skapervilje med ekteskapet – at det skal være monogamt og livsvarig.

Denne tekstens relevans i spørsmålet om likekjønnet samliv er henvisningen til ekteskapet i skapelsesfortellingen. Den ene siden vil hevde at siden Jesus her bekrefter at ekteskapet henger sammen med skapelsen kan man si at 1. Moseboks ord om ekteskapet er en evig skapelsesordning og at den kun inkluderer mann og kvinne. Den andre siden vil hevde at det Jesus bekrefter som en skapelsesordning her er ekteskapets monogame og livslange varighet, ikke at ekteskapet eller samlivet må være heterofilt.

³⁴ Jer 4,4 og Jer 3,7 og 3,10. Leses også ofte i samsvar med og motsetning til 5. Mos 6,5 om å elske Herren sin Gud av hele sitt hjerte.

³⁵ Kvalbein, Hans. *Jesus – hvem var han og hva ville han?*, s 262-265

³⁶ Hans Kvalbein skisserer noen hovedretninger for hvordan Jesu ord om skilsmisse og gjengifte kan forstås og anvendes i vår tid:

1) Mennesker skal ikke skille det Gud har sammenføydd, ekteskapet er uoppløselig. Skilsmisse er en mulighet, men ikke gjengifte. Hos katolikkene blir dette strenge synet opprettholdt i deres lære om ekteskapet som et sakrament.

2) Luthersk reformasjon bryter med det katolske synet på ekteskap. Luther åpner for flere grunner til legitim skilsmisse. Ekteskapet er ikke et sakrament. I de evangeliske kirkene har det vært tradisjon å tillate skilsmisse og gjengifte ved utroskap og noen andre tilfeller.

3) Skilsmisse og gjengifte tillates som en nødordning fordi vi lever i en fallen verden. Ta synden på alvor, men alltid også forkynde tilgivelse for syndene.

4.2.6 Rom 1,26-27

Dette er muligens den viktigste teksten angående likekjønnet samliv fordi den forklarer avvisningen av homoseksuelle handlinger i en eksplisitt teologisk kontekst og er den eneste som også referer til lesbiske seksuelle relasjoner.³⁷

Hays mener at Paulus her argumenterer for at alle mennesker står under Guds dom og trenger Guds rettferdighet i evangeliet om Kristus for å kunne bli frelst. Han synes å forutsette at alle mennesker gjennom det å være skapt har forutsetninger for å kjenne Skaperen og dermed gi Gud ære. Det har de ikke gjort. De har heller gitt seg hen til avgudsdyrkelse og dyrker det skapte fremfor Skaperen. Han argumenterer for at denne lave moralen ikke tilkaller Guds vrede, men heller er et resultat av Guds vrede. Menneskene gjør opprør mot Gud, de er ikke uvitende om at Gud finnes. Fordi mennesket ikke anerkjenner Gud lever de som de gjør. I følge Paulus er ironien i dette at Guds vrede utøses i form av fri vilje. Gud har overlatt menneskene til å være slaver av sin egne fri vilje og sine egne lyster. Homoseksuelle handlinger er ikke noe som provoserer og fremkaller Guds vrede, men en konsekvens av Guds beslutning om å gi opp menneskene og la dem følge sine egne tanker og lyster.³⁸

En annen lesning vil i større grad holde sammen de umoralske handlingene både som årsak til og konsekvens av Guds vrede. Paulus snakker om at menneskene «Fulgte hjertes lyster», «Brydde seg ikke om å kjenne Gud» - derfor overga Gud dem til «Urenhet», «Løgn», «lidenskap», «Sviktende dømmekraft» osv. Guds vrede kommer derfor til uttrykk ved at de overgis til sine syndige lyster og handlinger. De samme handlinger som forårsaket Guds vrede.

Selv om Paulus ikke lager noen nye ord i denne teksten, som i 1 Kor og 1 Tim, er også denne vanskelig å oversette. Det gjelder særlig *fysis* - som ofte oversettes med naturlig/unaturlig. I den hellenistisk-jødiske verden var naturen er et etisk begrep. Noen mener at Paulus her henspiller på stoisk filosofi. Der fornuften, naturen og det sømmelige var det samme. Idealet for det moralske subjekt (den frie mann) var å tøyde lidenskapene og holde seg til det man har fått. Da var det umulig å bytte det naturlige med det unaturlige. I antikken var det diskusjon om hvordan man skulle forstå begrepet naturen.³⁹ Noen mente det inneholdt universelle naturlover og noen mente at inneholdt begrepet om det særskilte menneskes naturlige lov.

Andre mener at denne teksten er koblet til hellighetsloven i 3. Mos gjennom dette skillet mellom naturlig og unaturlig. Men ordet *fysis* eller *para fysis* finnes ikke i GT og gammeltestamentlige forskere har siden 1957 vært enige om at greske begreper som kosmos og naturen ikke finnes i GTs forestillingsunivers. Det er derfor lite sannsynlig at Paulus alluderer til hellighetsloven. Men det er mer nærliggende å konkludere med at han alluderer til skapelsesfortellingen, ettersom Paulus, selv om han er godt kjent med den greske filosofi – primært utvikler sin teologi i rammen av en jødisk virkelighetsforståelse.

Etter å ha gått gjennom tekstene er det tydelig at både konservative og liberale forholder seg til alle tekstene og tolker dem til inntekt for sitt syn. Når vi nå har presentert noen av de ulike måtene de sentrale tekstene tolkes på har vi forsøkt å oppsummere de to mest vanlige synene og å komme med et tredje syn som er en slags mellomposisjon.

³⁷ Hays, *The Moral Vision of the New Testament*, s 384

³⁸ Hays, *The Moral Vision of the New Testament*, s 382-388

³⁹ Sætre, Per Kristian, «På naturleg vis» (Oslo: Det Teologiske Menighetsfakultet, 2008) s 77

4.3 Syn A (Flertallet)

De som innehar det som ofte kalles det "klassiske" eller "tradisjonelle" synet på tekstene om likekjønnet samliv, argumenterer med at kjønnspolariteten og ekteskapet, slik det uttrykkes i 1 Mos 1 og 2 er en grunnleggende del av skaperordningen og kan derfor ikke endres.

Videre står lister Paulus opp likekjønnet samleie i lastekatalogene i 1 Kor 6 og 1 Tim 1 og i sin redegjørelse for synder som påkaller Guds vrede og dermed danner grunnlag for at menneskeheten har syndet og har behov for Guds nåde og rettferdiggjørelse i Kristus. Alle disse tekstene leses som direkte avvisende til likekjønnet samliv. Noen avviser også forsøket på å forstå tekstene ut fra Paulus sin samtid og hva det er trolig at Paulus kjente til av likekjønnede forhold og ikke. Dette er ikke relevant for tolkningen av bibeltekstene. Dette var også konklusjonene til DnKs lærenemnd i 2006. Bjørn Helge Sandvei skriver:

«Det er ellers verd å merke seg at også i uttalelsen fra Den norske kirkes lærenemnd (januar 2006) er det konsensus når det gjelder den eksegetiske forståelsen av det bibelske materiale, ikke minst av Rom 1.12 Uenigheten i nemnda handler mer om i hvilken grad skriftordene forplikter oss i dag. ... Lærenemndas uttalelse, s. 59: «De tre tekstene i Det nye testamente som direkte omtaler homoseksuelle handlinger, finnes alle i den paulinske brevsamling og er i sin ordlyd klart avvisende. De språklige uklarheter som ennå måtte finnes, gir ikke grunnlag for noen annen konklusjon.»»⁴⁰

For de fleste vil disse tekstene behandles på en annen måte enn spørsmålet om skilsmisse, gjengifte og ordinasjon av kvinner (for de fleste). Disse tekstene handler i større grad om samfunnsmessige og kirkelige ordninger og knyttes ikke i samme grad til en forståelse av hva som er synd og en helhetlig forståelse av skaperteologien. I tillegg kan tekstene som omhandler disse temaene leses i noe mindre grad avvisende og mer tidsmessig betinget.

Man mener også at spørsmålet om likekjønnet samliv er mer enn et spørsmål om etikk. De etiske tekstene er teologisk knyttet opp mot det som handler om «rett lære av evangeliet» og går på forståelsen av skaperordningen, syndsforståelsen og rettferdiggjørelse. Det er altså ikke et perifert spørsmål, men berører et spørsmål som handler om sentrum i evangeliet. De utsagnene Bibelen kommer med om likekjønnede forhold er gyldige også i dag, fordi de ikke kan skilles fra en helhetlig skapelsesteologi og Bibelens forståelse av hva som er synd og som er mot Guds vilje.

Bibelen betraktes som Guds ord. Ofte henvises det til at selv om det er mennesker som har skrevet Bibelen er den «innblåst» av Gud. Dermed vil mange av Bibelens etiske tekster ha gyldighet også i dag, når disse forstås ut fra den bibelske konteksten de står i og en helhetlig forståelse av Bibelens budskap.

4.4 Syn B (Mindretallet)

De som innehar det som kalles det liberale synet i spørsmålet om likekjønnet samliv tenker annerledes. Man understreker i større grad tekstenes bakgrunn, historie og tolkningshorisont og det at alle tekstene som omhandler likekjønnet samliv i Bibelen er mulig å tolke til inntekt for forskjellige syn. Målet er ikke å tolke tekstene bokstavelig, men å finne «ånden» i tekstene - hva handler de om?

De hevder f.eks. at skapelsesfortellingene ikke viser til en skapelsesordning som kun åpner for samliv mellom mann og kvinne. Skapelsesfortellingens hovedbudskap er at samliv skal være monogamt, livsvarig og at man skal være til gjensidig hjelp for hverandre. Mange viser også til at en konservativ lesning av skapelsesordningen sementer også patriarkalske kjønnsroller der mannen er aktiv og

⁴⁰ Sandvei, Bjørn Helge «Bibelen og homofili spørsmålet eller Homofili og kirken»

kvinnen er passiv. Man protesterer også på at det finnes en entydig bibelsk ekteskapsforståelse og at vår tid ekteskapsforståelse, der man gifter seg av kjærlighet, lignes med Bibelens ekteskap der kjærlighetsekteskap ikke var normen. Ekteskap i bibelsk tid handlet i stor grad om økonomi, ære og forbindelser.

Også brevttekstene kan tolkes både til inntekt for en konservativ og en liberal holdning. Et eksempel på hvordan man kan tolke Romerne 1 følger:

«Spørsmålet er dermed kva rolle kjønn og den antikke kjønnsdikotomien, som dannar ein viktig del av Paulus' argumentasjon, burde ha å seie for ei moderne vurdering av homofili. Det går nemleg tydeleg fram av teksten, mellom anna gjennom bruken av skapingsmotivet og nemningar på kjønna henta frå Genesis 1, at dette spelar ei viktig rolle. Særleg for ein kristen etikk som òg er forplikta på evangelia, der Jesus nyttar denne teksten til å grunnkje ekteskapet i skapinga, er det vanskeleg å kome forbi dette. Ein heil del av det antikke kjønnsrollemønsteret må rett nok avvisast i dag, fordi det frå vår ståstad vert så tydeleg at det heile er ein del av eit system som skal tryggje partiarkatet og dei gjeldande sosiale hierarkia. Det gjer det ikkje enklare her at dei antikke forfattarane sin mangel på refleksjon kring skilnadene mellom kultur og natur – eit problem som 1 Kor 11 tydeleg viser også gjeld for Paulus og hans bruk av omgrepet fysis, og som heller ikkje kan utelatast for Romarane 1. Ein moderne lesar stiller rett og slett spørsmål til teksten som etter alt sannsyn ville vere forfattaren framande om ikkje uforståelege. Erttertida har vurdert det slik at Paulus i 1 Kor 11 snakkar om kulturelt relative normer, og dei fleste kristne kvinner feirer i dag gudsteneste utan slør. Å åleine vise til norma i teksten held rett og slett ikkje.»⁴¹

De med dette synet mener at spørsmålet om likekjønnet samliv er et perifert spørsmål. Det handler ikke om sentrum i evangeliet. Men behandlingen homofile har fått av kirken gjennom årene handler om sentrum av evangeliet. Man stiller seg undrende til at samlivsetikk har blitt det avgjørende spørsmålet for hvordan man forstår evangeliet og adelsmerket på hvem man kan samarbeide med som kirke. Samlivsetikk er ikke, og har aldri vært i den lutherske kirke, et sakrament. Når man snakker om ekteskapet som innstiftet av Gud, som en skaperordning, heller man mot en sakramental forståelse av ekteskapet som ikke er luthersk.

Forståelsen av hva som er evangeliets lære har man til alle tider vært uenige om. Det var en gang man mente at det var evangelisk å slå sine barn eller å holde slaver. Det mener de aller fleste ikke nå. Spørsmålet om homofilt samliv tangerer ikke noe av det man anser for å være evangeliets kjerne – rettferdiggjørelsen ved tro alene og det dobbelte nestekjærlighetsbud.

4.5 Avsluttende bemerkninger og betraktninger

Vi kan være uenige i tolkningen av tekstene. Men de aller fleste i dag anerkjenner at det finnes homofile kristne. De fleste homofile, som de fleste heterofile, lever ikke i sølibat. Uansett hvilket syn man har på de bibelske tekstene og likekjønnet samliv som teologisk spørsmål, stilles vi overfor en stor sjelesørgerisk utfordring og formidlingsutfordring. Hvordan møter vi mennesker, i og utenfor våre menigheter, som strever med sin seksuelle identitet, mennesker som har valgt å leve ut sin homofile legning og mennesker som har familiemedlemmer som står frem som homofile?⁴²

⁴¹ Sætre, Per Kristian, «På naturleg vis» (Oslo: Det Teologiske Menighetsfakultet, 2008) s 77

⁴² Se Frikirkens Teologiske Fagråds "Sjelesørgerisk tilnærming til samlivsspørsmålet".

5 Konklusjon

Basert på drøftingen av de ulike bibelsynene og enkelttekstene er det ikke rart at vi dermed vil konkludere, forskjellig, basert på hva de forskjellige bibelsynene kommer frem til. Noe vil likevel være likt: Vi er opptatt av at homofile mennesker er skapt av Gud, på samme måte som alle andre mennesker. De er like mye verd som alle andre, og er elsket like høyt av Gud som alle andre. Gud gjør ikke forskjell på folk (Rom 2,11). Dette er en betent diskusjon, hvor det er sterke meninger og overbevisninger på begge sider. Det handler også om enkeltpersoner, og det er ikke overraskende at mange har blitt såret i denne saken. Det beklager vi på det sterkeste, og vi ønsker å fremme en holdning som maner til respekt for alle som har et annet syn enn en selv, og vil fremheve Jesu ord om at vi skal elske hverandre, uavhengig av hva den andre mener. Vi er alle opptatt av å ta Bibelen på alvor, og finne ut hva den sier om denne saken. Den er øverste rettesnor for lære og liv. Selv om dette virker veldig tydelig for begge sider, har vi likevel kommet til forskjellig konklusjon.

5.1 Flertallets konklusjon: (Lars Kristian Heggebø, Knut Helge Høyland, Jan Løkkeborg og Anne G. Nordvoll)

Flertallet vil konkludere med Det gamle og Det nye testamentes skrifter er Guds ord og at dette Guds ord er den eneste regel og rettesnor for tro, lære og liv. Dette vil da få konsekvenser for hva vi tenker om samlivsspørsmål. Denne saken er uttrykt klart og tydelig i både det Gamle Testamentet og det Nye Testamentet. Det blir derfor vanskelig for oss å si at disse tekstene er ugyldige i dag. Disse tekstene kan ikke tolkes primært som et produkt av sin samtid og må leses som en del av en helhetlig forståelse av skapelsesteologien og forståelsen av synd og rettferdiggjørelse som ligger i kjernen av det kristne budskap. I lys av dette anser vi disse etiske tekstene for å ha fortsatt relevans. Det er viktig for oss at det ikke er kulturen som råder nå som skal bestemme hva som regnes som synd eller ikke. Vi tror at Bibelen, selv om den må leses på ny i enhver ny tid og kultur, likevel angir en overordnet virkelighetsforståelse og etisk norm som er overordnet den enkelte kulturen, og som kan gi kulturen vår et korrektiv. Dette gjelder både samlivsspørsmål, med også på områder som individualisme, materialisme, miljø og solidaritet. Vi utfordres på å være like tydelig på de spørsmålene som i samlivsspørsmålet.

Samtidig er det viktig for oss å påpeke at Jesus møtte mennesker med kjærlighet og tydelighet, nåde og sannhet (Se f.eks. Joh 8). Han fikk «inderlig medfølelse» med mennesker, men samtidig var han tydelig på hva som var rett og galt. Det er også en veldig utfordring for oss fremover, fordi Kirken har gjort mye galt både når man har ensidig løftet frem pekefingeren og nå man har omfavnet det som Bibelen tar et oppgjør med.

Det har vært tilfeller hvor en praksis som tidligere ble anerkjent og forsvart i kirken, er blitt endret i møte med en ny tid, som i slaverispørsmålet. Men her var endringen ikke først og fremst påtvunget av en kultur i endring, men hadde et viktig utgangspunkt nettopp i Bibelens tydelige fordømmelse av misbruk, Bibelens forståelse av menneskets Gudgitte verdi og tekster som direkte taler om at slaver skal få sin frihet. Vi kan ikke se noen bibelavsnitt som taler direkte om en annen type samlivsteologi i Bibelen. At det finnes overordnede prinsipper om kjærlighet, nestekjærlighet og toleranse – gir oss ikke muligheten til å se bort fra tekster som snakker direkte om hvilke samlivsformer som er i tråd med Guds skapervilje og hvilke som ikke er det. Samtidig er det viktig at vi i en luthersk tradisjon bevarer en åpenhet på at det kan hende vi tar feil. Bekjennelsesskrifter og kristen tradisjon kan endres, men da må de som ønsker en endring kunne tydelig dokumentere at Bibelen sier noe annet enn det som har vært den tradisjonelle forståelsen. Vi kan ikke se at dette foreligger og dermed ser vi ingen åpninger for dette nå, og da er det viktig for oss å følge det vi tror er rett, i nåde og sannhet.

Vi vil samtidig understreke at alle mennesker sliter med forskjellige ting. Alle mennesker har noe i seg som er skadet av synden i livet, og vi har alle noe vi må jobbe med. Ingen er syndfrie, og Jesus kommer med en sterk formaning i Joh 8 om at den som er syndfri kan kaste den første stein, for det er det ingen av oss som er. Noe av utfordringen i denne saken er at kirken ikke alltid har maktet å følge denne formaning. Det er viktig at vi tar på alvor at når vi alle sliter med noe, er vi i samme båt og på samme vei mot å bli mer lik Kristus. Da blir det feil av oss å skulle si at noe synd er greit, mens andre synder er ikke greit. Synd er det som skiller oss fra Gud, og derfor er det viktig at vi behandler all synd på samme måte. Ellers opprettholder vi skillet mellom oss og Gud som Jesus rev ned på korset. Derfor berører dette også frelsen for oss. Vi må kunne kalle det Bibelen kaller for synd, uten at vi tar vekk nåden, og uten at vi graderer synd og hever oss over andre. Dette blir da ikke bare en diskusjon rundt enkeltvers betydning, men det blir en diskusjon om hvordan vi forholder oss til synd, nåde, frelse, sannhet, og hellighet, som er sentrale begrep i vår lutherske teologi.

I samfunnet i dag er det helt greit å snakke om mennesker som opplever at de har en homofil legning, og plutselig kommer ut fra skapet. Det er mye mer upopulært å snakke om mennesker som har en homofil legning, men som trekkes mot en mer heterofil legning i samtale og sjelesorg. Disse menneskene snakker ofte om at de opplever de har kommet til en større helhet, og at de har fått oppleve at sår i livet deres har blitt leget. Noen av dem har blitt skadet av overgrep. Det er viktig at vi tar på alvor erfaringsdimensjonen, og at vi også kan stå på linje med de som ikke blir hørt i denne debatten. Vi er veldig takknemlig for at det ikke lengre er tabu å snakke om homofili, og at mennesker kan stå frem med en homofil legning uten å oppleve at det er tabu, men det er også mennesker som opplever at legningen deres går tilbake til en heterofil legning og opplever at det er tabu. Det er et spørsmål om hva en skal høre mest på: Åpenbaringsteologi eller levd liv. Siden menneskers levde liv er så forskjellig, er det vanskelig å bruke kun det som en autoritativ kilde til å forandre det Bibelen sier.

I forhold til samarbeid ser vi at de fleste kirker i verden holder fast på et konservativt synspunkt. Vi ønsker også å ta på alvor at de fleste menigheter, kirker og kristne i verden leser Bibelen og finner ut at den ikke kan forsvare likekjønnet samliv, og det er viktig i forhold til enheten. Som Luther underviste, var det viktigere å bevare den kristne kirkes budskap enn den apostoliske suksessjon, og det er derfor viktig for oss at vi bevarer det den kristne kirke har lært oss i samlivsteologi på dette feltet.

Det siste viktige momentet vi vil trekke frem er skapelsesteologien. «Som mann og kvinne skapte ham dem.» står det i 1 Mos 1,27. Dette er et avgjørende moment i hele skapelsesteologien. Vi er skapt med en kjønnspolaritet som på en positiv måte skaper spenning, og utfyller hverandre. Vi tror alle barn trenger en mor og en far, et forbilde av begge kjønn, og skapelsen er innordnet slik at enheten mellom mann og kvinne er et fundament å bygge familie. Ekteskapet er definert som en pakt mellom mann og kvinne, og vi ser at det norske lovverket nå har en annen definisjon enn den vi finner i Bibelen. Ekteskapet er en ordning som er på en spesiell måte innstiftet av Gud, men uten at det er et sakrament. Denne ordningen er ikke noe som kun hentes ut fra skapelsesfortellingen men en ordning som sees gjennom hele Bibelen.

I Efeserbrevet blir mannen oppfordret i å gi sitt liv for sin kone, på samme måte som Kristus elsket kirken og gav seg selv for dem. Likeså blir kvinnen utfordret til å elske mannen. Denne utfordringen kommer som en *agape*-utfordring. Dette danner grunnlaget for både ekteskapet og familien som blir et resultat av samlivet. Kjønnspolariteten er viktig for at liv skal opprettholdes og fornyes, og når vi bryter med den, dukker det opp mange etiske problemstillinger.

Vår kirkes bekjennelse stadfester at kirken «er forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett.» (CA 7). Flertallet i Teologisk fagråd vil her konkludere med at det

bibelsyn som tillater likekjønnet samliv ikke kan forsvares. En slik forståelse går imot enkeltutsagn i skriften, som anses for å være entydige og gyldige. I tillegg går den imot en grunnleggende forståelse av den kristne skapelsesteologi og Bibelens lære om synd og nåde.

Et slikt bibelsyn vil da ikke være i tråd med vår forståelse av «evangeliets rette lære» og vil da utgjøre et bekjennelsesspørsmål. Dette medfører:

1. Som en konsekvens av flertallets konklusjon vil en holde fast på Kirkens tradisjonelle syn på at ekteskapet er forbeholdt mann og kvinne i et livslangt forpliktende forhold. Synet på likekjønnet samliv strider mot kirkens tro og lære og er et spørsmål som splitter kirken. Kirkesamfunnet kan dermed ikke leve med to likestilte syn.
2. Det kreves at ordinerte i vår kirke forplikter seg på dette Kirkens etablerte syn, som en konsekvens av at dette hører til ordinasjonsløftet, i det en gir sin tilslutning til Kirkens bekjennelser og stadfester at: "Guds Ord er den eneste regel og rettesnor for tro, lære og liv." (Forfatning for Den Evangelisk Lutherske Frikirke §2)
3. På samme måte som det forventes lojalitet til den øvrige lutherske lære forplikter medlemmer med stemmerett seg til å være lojal i forhold til Frikirkens syn på ekteskap og samliv (og må ikke offentlig forkynne eller agere for et annet syn på ekteskapet.) Det er viktig å understreke at det likevel skal være rom for uenighet og dialog rundt dette spørsmålet i menigheten og ikke minst i det sjelesørgerske rom. Vi anerkjenner er et vanskelig spørsmål som berører enkeltmennesker på en helt spesiell måte. Man er ikke tjent med å «legge lokk» på saken, men positivt fremholde vår forståelse av det bibelske budskap om samliv.
4. Frikirken ønsker å vise respekt for, og ha en åpen dialog i møte med personer som lever i et forpliktende seksuelt samliv som avviker fra Frikirkens syn på samliv. Vi ønsker å være «Sannheten tro i *kjærlighet.*» (Ef. 4,15)
5. Synet på ekteskapet har endret seg i samfunnet over de siste årene. Myndighetenes definisjon av ekteskap samsvarer ikke lenger med Frikirkens syn på ekteskapet. Det bør derfor vurderes om vi fortsatt skal beholde vigselfretten i trossamfunnet vårt.
6. Å samarbeide med kirker og personer som vedkjenner seg et annet ståsted i synet på ekteskap og likekjønnet samliv er utfordrende. Dette gjelder særskilt på områder der veiledning og undervisning i etikk er tema. F.eks. i konfirmantundervisning, ekteskapskurs osv. Det er viktig å tydeliggjøre denne uenigheten, for å se hvilke praktiske konsekvenser det vil ha for et samarbeid.
7. Å inngå avtaler med personer eller inngå samarbeid der sjelesorg, åndelig veiledning og etiske råd inngår vil være aktuelt er problematisk.
8. Frikirkens menigheter samarbeider ofte på tvers av bekjennelsesgrunn og er aktive i det økumeniske arbeidet. Det betyr ikke at samarbeid legitimerer det som andre menigheter og trossamfunn står for og lærer i alle sammenhenger. Fellesmøter med frikirker med et annet dåpssyn og sakramentsyn har mange steder vært uproblematisk eller avklart i en gjensidig forståelse. På like måte ser vi at det kan være samarbeid på tvers av synet på ekteskap og samliv uten at en dermed har legitimert denne lære.

Et uttrykk som ofte kommer opp i den økumeniske debatten er: differensiert konsensus. Det betyr at selv om det er mye en luthersk kirke kan være uenige med f.eks. Metodist kirken eller den Anglikanske kirke om, så anerkjenner vi at vi er enige om det aller viktigste i den kristne tro, læren om treenigheten og om at Jesus var Guds Sønn og fullt ut både Gud og menneske. Det har gjort at vi har fått dokumenter som Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren⁴³ inngått av Det lutherske verdensforbund, Den katolske kirke og Metodistkirkenes verdensråd.

Kan man ikke da også i spørsmålet om likekjønnet samliv komme til en differensiert konsensus, der ulike bibelsyn og tolkninger kan eksistere innenfor samme ramme og anerkjennes som forskjellige tolkninger av Bibelen.

9. For øvrig vil Frikirken samarbeide med alle gode krefter. Vårt kirkesamfunn vil ikke være en nei-bevegelse, men kjempe for alt som er etter Guds gode vilje, i samfunn, miljøspørsmål og økumeniske sammenhenger. Tydelighet, respekt og lojalitet vil til enhver tid være viktig der det kan være konfliktområder.

5.2 Mindretallets konklusjon (Linn S. Rystad)

Vi har et annet tolkningsutgangspunkt og trekker derfor andre konklusjoner. Det er ikke et spørsmål om tolkning av enkeltvers, men hvordan disse enkelt versene forholder seg til de store linjene i Bibelen. Mindretallet mener blant annet at det dobbelte nestekjærlighetsbudet, som går som en tydelig tråd gjennom Bibelen har en kritisk prøvende funksjon og kan ikke underordnes Paulus sine få uttalelser om homofili. Paulus er tydelig i sine brev og formaninger på at menighetene skal leve på en slik måte som gjør at de støtter folk bort fra seg. Erfaring fra blant annet konfirmantarbeid viser at de som er unge i dag har liten forståelse for at kirken fremdeles bryr seg om dette spørsmålet. Vi er klar over at vi alle, uansett konservativ eller liberal, er opptatt av å formidle evangeliet, men er redde for at en fortsatt konservativ holdning i spørsmålet om likekjønnet samliv kan stå i veien for alt det andre gode arbeidet som drives i Frikirken. At vi da lever på tvers av Paulus sin formaning om å leve slik at man ikke støtter noen bort. For oss blir denne generelle formaningen viktigere enn Paulus sin konkrete omtale av homofili.

For mindretallet henger konklusjonen i diskusjonen om likekjønnet samliv er et bekjennelsesspørsmål eller ikke sammen med et annerledes syn på ontologi og epistemologi enn det som tradisjonelt har vært kirkens syn. Ontologi og epistemologi handler om hvordan ser vi på virkeligheten og hvordan kan vi ha kunnskap om virkeligheten.

Vi tenker ikke at virkeligheten finnes der ute et sted og at vi kan oppdage den gjennom å forske på den eller se på den. Vi tenker at virkeligheten i mye større grad er konstruert av oss. Det gjelder også de kristne dogmene. De kom ikke plutselig inn i historien, men er konstruert av mennesker gjennom historien. Det betyr ikke at dette er en radikal sosial konstruktivistisk tenkemåte. Det finnes en virkelighet «der ute» som mennesker på et eller annet vis forholder seg til. Vi kan kun erfare denne virkeligheten gjennom andre menneskers handlinger og språk. Teologi kan dermed aldri være viten om Gud, men viten om menneskers erfaringer av Gud.

Våre Sannheter med stor S er noe som vi har forhandlet frem over tid og som ikke er statiske, men dynamiske og derfor endrer seg. Noe også teologihistorien er et eksempel på. Som at man på 1800-tallet kunne hevde med bibelen i hånd at slaveri var bibelsk, men det gjør vi ikke lenger. Det er ikke Bibelen som har forandret seg, men det vi i samfunnssamtalen og i våre egne samtaler holder for sant

⁴³ https://kirken.no/globalassets/kirken.no/global/2014/dokumenter/felleserk_rettfgjorelsen_99_091.pdf

har endret seg. Med den russiske filosofen Michail M. Bakhtin vil vi si at sannhet nettopp er noe som oppstår i samtale mellom mennesker og i samtale med vår historie, kultur og sosiale sammenhenger (ikke i vår egne hoder, men i fellesskap). Sannheten er ikke subjektiv, men den vokser frem i dialog.

Kirken har siden dens oppstart hatt læreuenigheter. For oss er ikke uenighet i spørsmålet om likekjønnet samliv vesensforskjellig fra andre uenigheter om kristen lære, som f.eks. slaveri eller ordinasjon av kvinner. Vi undrer oss over hvorfor denne uenigheten om hva som er rett lære av evangeliet er verre enn andre uenigheter om hva som er rett lære av evangeliet? Definisjonen av hva som er rett lære av evangeliet for Luther er læren om rettferdiggjort ved tro. Dette berøres ikke av homofilisørsmålet og derfor er spørsmålet heller ikke et bekjennelsesspørsmål.

Det største og viktigste innvendingen er nok det man ofte kaller skapelsesordningen. Vi er skeptisk til at vi kan gå til skapelsesfortellingene og hente ut en ordning som utelukker alle andre former for samliv. Det meste andre i de to skapelsesfortellingene tolkes billedlig, slik som at man kan tenke at Gud har skapt verden, men ikke nødvendigvis på syv dager. En bokstavelig tolkning av skapelsesfortellingene står også i fare for å devaluere ekteskap som ikke «ender med» barn. Vi vil også frembringe at i Bibelens verden var et ekteskap radikalt annerledes enn det vi kaller ekteskap nå. Målet var å bringe slekten videre og man kan også regne med at gjensidig kjærlighet ikke var grunnlaget for inngåelsen av ekteskapet. Paulus sin avvisning av homoseksualitet må sees i lys av dette. Vekten i tolkningen av skapelsesfortellingene kan også legges på at Gud ser at mennesket er alene og trenger en hjelper, og at det ikke er godt for mennesket å være alene.

Vi mener homofile er skapt i Guds bilde og villet av Gud, de er ikke eksempler på menneskets fall eller synd eller avvik i skaperverket. Etter denne argumentasjonen er heller ikke homofili synd. Den logiske følgen av dette blir også at spørsmålet om likekjønnet samliv ikke er et bekjennelsesspørsmål.

Konsekvenser fra mindretallet vil dermed være:

1. Synet på likekjønnet samliv anses som et *adiaphora* og er et spørsmål om tolkning og forståelse av hva de bibelske tekstene sier oss. Det vil derfor være mulig og ønskelig at en kan leve med disse to syn i kirkesamfunnet. Vi tjener heller ikke på å skape avstand fra vår lutherske søsterkirke, som mange menigheter på lokalplan allerede har et godt samarbeid med.
2. Synet på likekjønnet samliv er ikke et bekjennelsesspørsmål og dermed ikke kirkesplittende. De ordinerte må fristilles i synet på dette spørsmålet. Det er etter mindretallets syn ikke ekteskapsforståelsen en avlegger løfte på i ordinasjonen.
3. Medlemmene forplikter seg heller ikke til et bestemt syn på likekjønnet samliv.
4. Kirkesamfunnet bør finne en ordning som ivaretar personer i likekjønnet samliv som ønsker å inngå ekteskap. I Frikirken er ikke liturgi forstått som lære slik som i DnK, det bør derfor kunne lages ordninger/ritualer som gir homofile kirkens velsignelse for samlivet og som kan eksistere på siden av hverandre som to gyldige liturgier.
5. Mindretallet er seg bevisst de sår og sterke følelser og overbevisninger som finnes på begge sider, og vil derfor mane til respekt og enhet på tvers av synene.